

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Wtorek, dnia 30 grudnia 1919 roku

Cena prenumeraty:

w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. „ 8.00
Za roznośzenie
60 ten miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. „ 9.50

Kalendarzyk:

Wt. 50. XII Eugenjusza.
Sr. 51. XII Sylwestra.
Czw. 1. I 1920 r. Mieczysł.
Piąt. 2. I Makarego.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowinojskiej — Zgoda № 1 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekst w 35 fen. i w, w tekście mk. 1.25 za wiersz petirowy. Drobne ogłoszenia 15 fen. za wyraz. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

„Nowości”

Piotrkowska, róg Główniej,
dawny lokal Oazy, gruntownie odnowiony.

Od wtorku, dnia 30 grudnia
Wielki podwójny program.

1-szy raz w Łodzi! 1-szy raz w Łodzi!

TAJEMNICA HRABINA JADWIGA KLASZTORU

dramat z życia szlachty polskiej w 4-ch częściach.

Ersatz mężulek pełna humoru komedio-farsa
w 4-ch wielkich częściach.

5475

Zawiadamiamy niniejszym, że

FABRYKA POLSKA

wyrobów glinianych i papownia (TEKTURY BACHOWEJ)

przy ulicy Wodnej 12,

w dawniej posesji Rudolfa Scholtza,

rozpoczęła swoją działalność i wyrabia pięce majolikowe i zwyczajne, jak również przyjmuje roboty budowlane, jako to: stawianie pieców, obmurowanie kotłów parowych i różne roboty, wchodzące w zakres zduństwa, z materiałów własnych.

Fabryka wyrabia rury kanalizacyjne ceramiczne, posadzki dla fabryk i cegłę ogniotrwałą.

W sprzedaży znajduje się glina ogniotrwała.

5464cn5

Właściciel O. Janke.

Kupię zaraz dziesięć ryz

PAPIERU

stynowanego, drukowego. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”.

I tylko na niej można opierać fundamenty trwałego pokoju i że wszelkie koncepcje, nie dążące do uczynienia z niej odpornej a rzeczywistej siły, są zarówno chwiejne, problematyczne, jak i niebezpieczne na przyszłość.

W sprawie Galicji Wschodniej Polska zarazem zajęła postawę, odpowiadającą jej godności oraz znaczeniu politycznemu. Podkreśliła ona stanowczo, że na wszelkie dwuznaczne, godzące w suwerenność państwa projekty prowizorium nie zgodzi się nigdy. Pod tym względem cały naród wykazał solidarność oraz jednomyślność niezachwianą. Ta imponująca łączność naroduwa również musiała wywrzeć odpowiedni wpływ na decyzje, zadawałniąca żądania polskie. Jest to jednym jeszcze dowodem, iż uległość oraz przesadna ustepliwłość w polityce nie są bynajmniej wskazaniami słusznymi i rozumnymi...

Decyzja w sprawie Galicji Wschodniej, niezależnie od swego pierwszorzędного znaczenia dla naszej przyszłości, jest zarazem dowodem, że w polityce ententy następuje nareszcie zwrot na naszą korzyść, że zrozumiano, zwłaszcza w Londynie, iż Polska jest krajem, który stanowi jedyny wał ochronny dla Europy przed zalewem wschodniego marazmu i jedyną zapórę, niedopuszczającą do zbliżenia się dwóch groźnych zawsze imperjalizmów — niemieckiego i rosyjskiego. Ale aby to swe posłannictwo mógł spełniać, Polska winna posiadać odpowiednie oparcie terytorjalne, odpowiednie granice.

Przypuszczać też należy, iż sprawa naszych granic wschodnich, iż kwestie Wilna, Grodna oraz Białorusi rozwiązywane będą pod tymi samymi hasłami, których zwycięstwo oddało nam Ziemię Czerwieńską.

I spodziewać się chyba można również, że to rozwiązanie nastąpi w możliwie jaknajbliższym czasie.

Ichtiosaurus.

Zwycięstwo słusznej sprawy.

Ostatnio telegramy z Paryża przyniosły nam radość, od tak dawna upragnioną wieść o tym, iż mocarstwa ententy postanowiły oddać Polsce Galicję Wschodnią bez żadnych zastrzeżeń. A więc ostatecznie zatryumfowały nasze słuszne żądania, definitywnie zaniechany został tak fatalny, katastrofalny wprost dla Polski projekt prowizorium na lat 25.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż na tę decyzję, uwzględniającą najżywniejsze nasze postawę, wpłynęła w wielkim stopniu konferencja londyńska między Clemenceau a Lloydem Georgem. W sprawie Galicji Wschodniej Francja, jak zresztą we wszystkich innych zagadnieniach naszej polityki, zajmowała jaknajprzychylniejszą dla Polski postawę. Clemenceau, wielki przyjaciel narodu naszego, do samego końca bez zastrzeżeń popierał stanowisko polskie w tej sprawie. Wszystkie te usiłowania jednak, jak

wiadomo, rozbiły się o bezwzględny opór Lloyda George'a.

Konferencja londyńska, na której sprawa Polski musiała być, ze względu na swe pierwszorzędne znaczenie dla pokoju Europy, omawiana gruntownie i wyczerpująco, wpłynęła na zmianę usposobienia polityki angielskiej w stosunku do nas. Prawdopodobnie nie bez wpływu na tę zmianę były również wyniki konferencji „pokojujowej” z bolszewikami, a zupełne fiasco rokowań z przedstawicielem bolszewji, Finkelsteinem-Litwinowem musiały wręcz rozwiać iluzoryczne plany angielskie uspokojenia Wschodu Europy przez pertraktacje i kompromisy z rządem gwałtów oraz krwawego terrorku... Jeszcze raz unaocznia się ta jasna i przejrzysta prawda, że we wschodniej części Europy jedyną rzeczywistą oraz dającą rękojmnię porządku i ładu cywilizacyjnego potęgą jest Polska, że

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podaje się do wiadomości publicznej, że stosownie do uchwały Rady Miejskiej z dnia 23 grudnia 1919 r. taryfa na przejazd tramwajami została podwyższona:

dla dorosłych	z 40 na 50 fen. w tem 5 fen. na rzecz miasta
" uczących się	" 15 " 20 " " 2 " " " "
za korespondencję	" 20 " 25 " " " " " "
" bilety wojskowe	" 10 " 15 " " " " " "
za bilety miesięczne	" 48.— mk. na 90.— mk. w tem 15 mk. na rzecz miasta.

UWAGA: Do 8 ej godziny rano obowiązuje następująca taryfa: dla dorosłych 35 fen., w tem 3 i pół feniga na rzecz miasta, za korespondencję 15 fen.

Taryfa powyższa obowiązuje od dnia 1 stycznia 1920 roku.

DYREKCJA

Kolei Elektrycznej Łódzkiej.

3468 1

Co się dzieje za kulisami spekulacji.

Hurtownicy rzeźniccy. — Bicie potajemne bydła w Łodzi. — Używanie starych plomb. — Walka z detalistami. — Podniesienie ceny mięsa. — Cóż na to Urząd Walki z Lichwą.

Hurtownicy mięsni, żydzi, spędzają do Łodzi dużo bydła. Część tego bydła sprzedawana jest publicznie w rzeźni, lub też bite na mięso, część jednak starają się hurtownicy w Łodzi szlachtować potajemnie, a to dlatego, że w rzeźni skóry są rekwirowane, a od zwierząt bitych potajemnie można te skóry zatrzymać i za drogie pieniądze sprzedać.

Prawda, że w rzeźni mięso jest plombowane. Ale żydzi mają i na to sposób. Odejmują oni starannie przy sprzedanym mięsie plomby i zakładają je na mięso bite w prywatnych domach. Ołowiana plomba łatwo da się rozciąć i po założeniu sznurków ściąć zupełnie dobrze, bez znacznych śladów, że jest już drugi lub trzeci raz użyta.

Policja łódzka przed paru dniami wpadła na

trop takich potajemnych rzeźni i skonfiskowała kilka sztuk bydła, co wyrządziło znaczne straty w interesach paskarzy-hurtowników. Chcąc to powetować, hurtownicy podnieśli cenę mięsa z 5 na 7 marek za funt. Detalisci rzeźniccy zareagowali na to odpowiedzią, że mięsa kupować po tej cenie nie będą. Podobno nawet żydzi dołączyli się do tego postanowienia. Od paru dni więc szlachtować mięsa niewolno rzeźnikowi. Tylko ci, co mają kontrakty, mogą to mięso dostarczać w ćwierciach.

Sądzą więc, że tem zmuszą hurtowników do ustępstw. Paskarze jednak mają szczęście. Mróz, który wzmógł się w ostatnich czasach, konserwuje mięso dosyć dobrze...

Czekamy więc, kto wygra.

A walka z lichwą coż na to?

KRONIKA.

— Życzenia w imieniu armji.

Z okazji nadchodzącego Nowego Roku Dowództwo Łódzkiego Okręgu Generalnego w imieniu wszystkich podległych mu oficerów i szeregowych-mieszkańcom m. Łodzi oraz całego terenu dylokacji oddziałów O. Gen. składa najserdeczniejsze życzenia rozkwitu Państwu Polskiego i pomyślności wszystkim jego obywateli.

Jednocześnie Dowództwo Okręgu Generalnego dziękuje wszystkim coraz liczniejszym jednostkom i kołom, które w poczuciu dobrze zrozumianego obowiązku obywatelskiego w dziele współpracy nad polepszeniem celi żołnierza polskiego oraz zaspokojeniem jego potrzeb materialnych i duchowych zechciały okazać swą cenną i wydatną pomoc.

— Noc sylwestrowa.

Zezwolenia na zabawy do godz. 11 wiecz. wydaje Komenda Policji, zezwolenie zaś na zabawy nocne — Starostwo na m. Łódź, lecz pod warunkiem, iż 50% od wstępów i rachunków za jadło i trunki urządzający zabawę wpłacą w ciągu 3-ch dni do kasy Starostwa na przechoinię ogrzewanie dla ubogiej ludności.

— O przepustki do Niemiec.

a) Znaczne gromady robotników obojga płci, często z drowniei dziećmi, pochodzący ze starostwa w Częstochowie—zwracają się o przepustki do Niemiec przez granicę w Herbach.

Ponieważ ruch graniczny przez Herby dopuszczony jest tylko dla mieszkańców zamieszkałych w trzecim milowym pasie granicznym,

przeło starosta m. Łodzi, na skutek odezwy starostwa w Częstochowie podaje do wiadomości, że częstochowskie starostwo absolutnie nikomu nie udzieli przepustki, a jeśli kto z mieszkańców Łodzi chce wyjechać winien zaopatrzyć się w paszport zagraniczny, wystawiony przez starostwo i potwierdzony przez ministerjum spraw zagranicznych.

— O przydział wagonów.

a) Onegdaj pod przewodnictwem ministra p. Słiwskiego odbyła się w ministerjum aprowizacji konferencja z udziałem delegatów różnych miast.

Delegaci zwrócili się z prośbą o zmianę tabelki rozdzielczej, domagając się procentowego podniesienia przydziału wagonów dla miast i wielkich centrów przemysłowych, na co ze strony p. ministra uzyskano zgodę.

— Kartofle.

Magstrat łódzki ma zamówione kartofle w Poznaniu. Ponieważ dziś panują mrozy, a wagony znajdują się w drodze po ośm dni (nie do wiary) przeło kartofle przychodzą nadmarznąte; wynika stąd znaczna strata dla magistratu, gdyż takich kartofli brać ludzie nie chcą.

Sądzimy jednak, że tylko pewien procent kartofli zmarnąć może, do środka wagonów mróz nie dotrze.

— Sprawa aprowizacyjna.

a) Onegdaj w państwowym urzędzie ziemianczanym odbyła się konferencja, pod przewodnictwem szefa tej instytucji p. Styfii, ze współudziałem dyrektorów Wydziału Zaoprowiantowania m. Warszawy p. Wyczółkowskiego i miasta Łodzi p. Wolczyńskiego, w celu rozważenia

sprawy dalszego zaopatrywania miast w ziemniaki z Poznańskiego. P. Styfii oświadczył, że od 15-go stycznia r. p. zaprowadzony zostanie w całym Poznańskim sektorze na całą produkcję rolną i że sprawę zakupu ziemniaków wierzę na siebie państwowy Urząd ziemianczany.

Niezależnie od powyższego p. S. nadmienil, że z dniem 1 stycznia r. p. ułatwiony zostanie wywóz ziemniaków z Poznańskiego, mianowicie ziemniaki z południowych części powiatów transportowane będą via Skalmierzyce, z północnych zaś via Toruń Aleksandrow.

— Zaległości mąki.

a) Łódzki Komitet Rozdziału Chleba i Mąki stwierdza, iż zaległości rządowe w dostawie mąki wynoszą obecnie 46,280 centnarów podwójnych, t. j. 462,8 wagonów po 10.00 kilogramów.

— Otwarcie wrotlniska „Trocadero“.

a) W ubiegły piątek odbyło się poświęcenie i uroczyste otwarcie Skaling-Ringu pod nazwą „Trocadero“, urządzonego w ośmiym gmachu teatru popularnego, przy ulicy Konstantynowskiej.

Zaproszonych na tę uroczystość gości i przedstawicieli prasy serdecznie podejmowali właściciele tego przedsiębiorstwa, z p. Grossem na czele.

Założycielom przedsiębiorstwa składano życzenia pomyślnego rozwoju tej placówki sportowej i całego powodzenia jej.

Przy ćwiczeniach orkiestry odbywały się ćwiczenia na wrotkach, mające na celu rozwój sił fizycznych — „Trocadero“ świątą w dniu otwarcia liczy zastęp zwolenników tego

— Tow. ubezpieczeń „Pax“.

a) Powołana została do życia nowa placówka pracy, mianowicie Tow. ubezpieczeń „Pax“, dyrekca którego znajduje się w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 15).

Tymczasowa dłałność Towarzystwa „Pax“ polega na przyjmowaniu ubezpieczeń od ognia, jest jednak zamiar w najbliższej przyszłości rozszerzyć działalność przez utworzenie działów kradzieżowego, transportowego i życiowego.

Na czele tej instytucji stoi zarząd, prezesem którego jest p. Karol Stemert.

— Zjazd delegatów Stowarzyszenia majstrów fabrycznych.

a) W dniu 4, 5 i 6 stycznia r. p. odbędzie się w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 17, Zjazd delegatów wzytkich oddziałów Stowarzyszenia majstrów fabrycznych Ziemi Piotrkowskiej, celem przyjęcia nowej ustawy pt. „Związek majstrów fabrycznych Rzeczypospolitej Polskiej“, oraz obracowania nowych norm płacy zarobkowej dla majstrów fabrycznych.

— Hakatylści wracają do fabryk.

a) Z powodu stwierdzonych faktów bardzo szkodliwej działalności dla przemysłu łódzkiego, za czasów okupantów, ma sira Kloth, pracującego obecnie w fabryce Gustava Schreera, zarząd Stow. majstrów fabrycznych, w myśl znamiennej uchwały, zapadłej na wspólnej naradzie rozmaitych stowarzyszeń—polecił komisji podjęcia kroków, celem usunięcia Kloth z zajmowanej posady. Ponieważ fabrykant Schreer ignoruje zapadłą uchwałę, przeło komisja postanowiła przy pomocy odpowiednich władz zmusić Kloth, jako hakatylstę, do dobrowolnego opuszczenia stanowiska.

Kloth był na usługach okupantów, nosząc mundur niemiecki obchodził fabryki, dawał wskazówki i rekwirował obicia gremolarskie, skutkiem czego wiele fabryk nie można było uruchomić, gdyż koszty obić na jeden zespół wynoszą 100 tysięcy marek.

— Sprostowania (ofiar).

Dla uczczenia rocznicy śmierci ukochanej córki, ś. p. Jadwigi Kopczyńskiej, zmarłej dnia 12 grudnia 1919 r., składają na ciepłą odzież dla żołnierzy mk. 100 Jan i Maria Błaszczakowie.

— Ogłoszoną w ofiarach sumę marek 137 złożyła służba folwarczna na żołnierza polskiego z folwarku Jusionka, pow. Brzezińskiego, a nie z folwarku Jusionka, jak błędnie wydrukowano.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Rozwój“.

— Oddział poljei konnej.

a) Policja państwowa nabyła dom przy ul. Pańskiej Nr. 83, gdzie znajduje się schronisko dla inwalidów wojennych, z przeznaczeniem na pomieszczenie oddziału konnego. Dom ten zostanie odpowiednio przebudowany.

— Postrzelenie złodzieiów.

a) Przedwczoraj, w niedzielę, o godzinie 11 rano posterunkowi policyjni zauważyli na rogu ulic Tyszyńskiej i Piwnej dwóch podejrzanych ludzi, którzy na rozkaz: „stój, ręce do góry“ zaczęli uciekać. Wówczas policjanci dali kilka strzałów.

Kule rewolwerowe ugodziły obu uciekających, z których jeden, jak się później okazało, Gustaw Wald został ranny w nogę i padł na ziemię, drugi zaś, Józef Budziński, postrzelony w rękę, zbiegł. Zarówno Wald, którego aresztowano, jak i Budziński są to zawodowi złodzieje, poszukiwani przez policję.

Komunikaty.

Z Łódzkiego Klubu Sportowego.

Łódzki klub sportowy tradycyjnym zwyczajem urządza dnia 31 grudnia wieczór Sylwestrowski w białej sali Manteulla ul. Zachodnia 43. Początek o godz. 10-ej wieczór. Wejście dla członków i zaproszonych gości. Przy wejściu należy okazać zaproszenie. Na miejscu dobrze zaopatrzone bufet. 50 proc zysku przeznaczony dla żołnierza. 3488 1

Z Tow. śpiew. „Lira“.

Tow. śpiew. „Lira“ urządza w dniu 31 grudnia r. b. dla członków i wprowadzonych gości „Wieczór Sylwestrowski“ w sali Domu Ludowego przy ul. Przejazd 34. Początek o godz. 7 wiecz. 3474 1

Zabawa Sylwestrowska.

Towarzystwo Zwoleńników Sportu w lokalu własnym przy ul. Sienkiewicza 29 dnia 31 grudnia, o godz. 8 wieczorem urządza Zabawę Sylwestrowską dla swych członków i wprowadzonych gości. 50 proc. dochodu stosownie do okólnika starosty m. Łodzi przeznacza się na cele dobroczynne. Sala dobrze ogrzana. 3484 2

Temida a żydzi.

P. Adolf Kohn—nowy prezes sądu okręgowego w Łodzi, pisze „Gazeta Warszawska“, zaczął swoje urzędowanie, jak przystało wiernemu wyznawcy starego testamentu, od popierania swoich.

W sądzie okręgowym w Łodzi pracował równocześnie z p. Alfredem p. Moryc Kohn, rodzony brat dzisiejszego prezesa. O.ó z p. Moryc chciał zostać wice-prezesem sądu, ale okazało się to niemożliwe ze względu na społeczeństwo polskie.

Znalazło się jednak wyjście. Oto Moryc podał się do dymisji, a uzyskał obietnicę, że otrzyma rejenturę w Łodzi. I rzeczywiście Moryc Kohn wniósł odpowiednio podanie do ministerjum sprawiedliwości. P. Adolf Kohn podanie to poparł i czyni zabieg o korzystne załatwienie prośby brata. Ponieważ posady rejentów są wszystkie zajęte, dlatego dla p. Moryca Kohna ma być otworzona 16-ta rejentura. Czy jest ona potrzebna? Przed wojną już stworzono pięć nowych rejentur. Wiadomo, że w latach wojny zmniejszyła się liczba ludności i transakcji.

Nie potrzeba więc, ale chęć dogodzenia p. Morycowi skłoniła p. Adolfa Kohna do poparcia tej sprawy.

Oto są rezultaty nominacji żydów na takie wysokie stanowiska.

Rozumna odpowiedź.

Rząd jugosłowiański rozwiązał niemiecki „Schulverein“ w Jugosławii i towarzystwo „Südmark“ w Lublanie, oraz obłożył aresztem cały majątek obu tych organizacji. Z tego powodu wysłał austriacki minister spraw zagranicznych protest do rządu jugosłowiańskiego, na co tenże odpowiedział, iż „Schulverein“ i „Südmark“ były organizacjami wojskowymi, uprawiały szpiegostwo i jako takie nie mają prawa bytu w Jugosławii. (A u nas?)

Program demokratów niemieckich.

„Vossische Zig.“ podaje program polityki zewnętrznej partji demokratycznej. Szczególna uwaga ma być zwrócona na Amerykę i Rosję, z którą należy do ścisłej współpracy na przed ekonomicznej, później politycznej. Jednym z punktów jest przyłączenie Austrii do Rzeszy.

Na tle położenia aprowizacyjnego Polski.

Co mówi min. Sliwiński. Odkrycie kopalni soli w Wielkopolsce. Zmniejszenie normy cukru. Sytuacja zbożowa. Transporty amerykańskie. Zaprowiantowanie terenów plebiscytowych

(Od własnego korespondenta.)

Gdańsk, 29 grudnia. Do Gdańska przybył pod flagą polską narowiec „Kościuszkę“, który przywiózł 12 parowozów oraz 1000 tonn mąki dla Polski, jako części zakupionych przez rząd polski w Ameryce transportów.

W tych dniach ma nadejść drugi statek nowym transportem zboża amerykańskiego.

Oprócz tego przybyło tu 5,000 beczek śladzi dla Polski z Norwegii. Ogółem zamówiono 50,000 beczek śladzi, które przybywać będą do partjami po kilka tysięcy beczek.

Warszawa, 29 grudnia. W związku z ogólną sytuacją aprowizacyjną, min. Sliwiński, interwiewowany przez naszego warszawskiego korespondenta oświadczył, iż głód soli będzie wkrótce zażegnany. W Wielkopolsce odkryto w okręgu wrocławskim olbrzymie pokłady soli, o wydajności 25 wagonów dziennie. Eksploatacja ich zaspokoi w zupełności dotychczasowy deficyt produkcji soli.

Natomiast gorzej o wiele przedstawia się sprawa cukru. Wpływają na to przyczyny, iż nie tylko produkcja buraków z racji propagandy wyrotowej na wsi znacznie się obniżyła, lecz zarazem będziemy musieli cukier wywozić zagra-

niej. Domaga się tego konieczność poprawienia waluty naszej oraz sprawa wymiany na nawozy sztuczne, niezbędne dla rolnictwa.

Z tych przyczyn norma cukru na głowę będzie zmniejszona do 1 funta miesięcznie (dotychczas 1 1/2 funta). Redukcja ta nastąpi w marcu. Na wsiach cukier otrzymywać będą tylko chorzy i dzieci.

Równocześnie jednak zostanie podwyższona norma chleba, gdyż przyspieszone ściąganie kontyngensu oraz transporty zboża amerykańskiego znacznie poprawią zaopatrzenie kraju w mąkę.

Warszawa, 29 grudnia. Między przewodniczącym delegacji plebiscytowej p. Zamorskim a ministerstwem aprowizacji została zawarta umowa, na mocy której zaprowiantowanie Księstwa Cieszyńskiego i Orawy oraz przyległych gmin galicyjskich Białej, Zyweca, N. T. rgu i N. Sącza będzie poległo Warszawie i zna dować się będzie pod osobistym kierownictwem ministra aprowizacji.

Równocześnie w myśl umowy z Niemcami jeden pociąg żywnościowy dziennie przybywać będzie do Cieszyna z Poznania.

Dzieje rokowań o wymianę jeńców z bolszewikami.

Przyczyny zerwania poprzednich pertraktacji. — Okup za przepuszczenie Radka-Sobelsona — Biskup Ropp na wolności. — Wznowienie pertraktacji.

(Od własn. koresp.)

Warszawa, 29 grudnia. — W swoim czasie prowadzone przez delegację Polskiego Czerwonego Krzyża pertraktacje z bolszewikami zostały zerwane z tej racji, że bolszewicy postawili za warunek zgody na wypuszczenie na wolność jeńców polskich, o ile rząd polski uwolni aresztowanych w Mińsku i Lublinie członków sztabu bolszewickiego, którzy zostali wysłani do Polski dla prowadzenia agitacji komunistycznej.

Rząd polski, rzecz prosta, odmówił temu śmieszemu żądaniu. Wówczas bolszewicy oświadczyli, iż nie wydażą więzionych zakładników polskich, m. in. ks. biskupa Roppa.

Po wznowieniu dalszych rokowań bolszewicy ustąpili od dawnych żądań, natomiast zwrócili się do przedstawicielstwa polskiego, aby rząd polski udzielił pozwolenia na przejazd przez terytorjum Polski uwolnionego w Niemczech dygnitarza bolszewickiego, Radka Sobelsona.

Po pewnym namyśle rząd polski zgodził się na to, wzamian za, co bolszewicy zobowiązali się uwolnić trzystu jeńców polaków, m. in. ks.

biskupa Roppa, który już znajduje się na terytorjum polskiem.

W sprawie przejazdu przez Polskę Radka-Sobelsona, rząd polski wysłał na granicę niemiecką por. Marjana Jasińskiego z odpowiednią eskortą. Ralek ma być odstawiony przez Niemców do Grajewa, stąd zaś pod konwojem polskim przewieziony do granicy bolszewickiej.

W związku z tem komunikuj nam, iż zostały na nowo podjęte rokowania z bolszewikami o uwolnienie internowanych w Rosji polaków. Rokowania te, jak dotychczas, będą prowadzone w pociągu wojskowym na jednym z odcinków wschodnich. W czasie pertraktacji działania wojenne na tym odcinku zostaną wstrzymane.

Reprezentacją ze strony polskiej będą delegaci Polskiego Czerwonego Krzyża oraz przedstawiciele armji. Na czele tej misji stoi pułkownik Sikorski, dawny szef departamentu wojskowego legionów.

Połączenie telefoniczne między Krakowem a Warszawą przerwane, wobec czego dziś depesz nadchodzących via Kraków nie otrzymamy.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 29 go grudnia. (PAT.) Front litewsko-białoruski: Silne wypadki nieprzyjacielskie w okolicy Dżisny i na południe od Kowia zostały odparte. — Atak nieprzyjacielski na wieś Starkowo na północ od Bobrujska i równoczesny atak wzdłuż szosy Mohylewskiej nie miały powodzenia.

Na odcinku poleskim artylerja nasza skutecznie osirzewała pozycje nieprzyjacielskie pod Skrygałowem i Chustnaja.

Front woliński: Bez zmiany.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Kuliński, pułkownik.

Zagadnienia polityki polskiej.

Rada Pięciu otrzymała od rządu polskiego wniosek o wydanie tycy oficerów i urzędników niemieckich, którzy podczas okupacji niemieckiej w Polsce dopuścili się różnych przestępstw przeciwko prawu międzynarodowemu. Pisma

niemieckie zaopatrzą wiadomość tę nagłówkiem: „Wdzięczność polska“.

Rząd norweski wyznaczył na posła w Warszawie p. dr. Samuela Eyde, wybitnego polityka i członka Storthingu. P. Eyde znany jest w Warszawie, gdyż bawił tu przed kilku miesiącami jako prezydent handlowej delegacji norweskiej. Jest jednym z najbardziej wpływowych ludzi w Norwegii, a dla Polski żywi uczucia szczerzej przyjaźni. Rząd polski udzielił już swoje agreement.

Mając na celu należyte czuwanie nad wykonaniem umów i konwencji, zawartych przez Delegację Polskiego Czerwonego Krzyża z Rosyjską sowiecką organizacją, w sprawie wymiany i powrotu do kraju naszych jeńców, zakładników i osób internowanych w Rosji, oraz ustalenia ciągłości nawiązanych stosunków z rosyjskim sowieckim Czerwonym Krzyżem i załatwiania wszelkich bieżących spraw, związanych z wypełnieniem tych umów i konwencji, Zarząd Czerwonego Krzyża powołał do tych spraw specjalną Sekcję, powierzając kierownictwo jej radcy prawnemu Tadeuszowi Michalskiemu.

Sekretariat Zjazdu pod hasłem: „Zabezpieczenie społeczeństwa polskiego od bolszewizmu“ komunikuje, że Zjazd odsądzi s.e 17, 18 i 19

tywnia. Udział w zjeździe wezmą przedstawiciele organizacji i stowarzyszeń społecznych z całej Polski, mających na celu podjęcie wspólnej akcji w walce o rzeciw czynnikom, sprzyjającym rozwojowi bol szewizmu.

Blizszych informacji udziela sekretariat, Warszawa, ulica Jasna Nr. 32 w lokalu R. G. O. w godzinach od 1-ej do 2-ej w poludnie.

Ze sfer miarodajnych komunikują nam, że na odcinku poleskim zawieszenie broni, mające na celu wymianę jeńców, nie doszło do skutku i że wiadomość o jego zawarciu jako też o osobach, biorących udział w pertraktacjach, podana w dziennikach warszawskich dnia 29 bm., jest całkowita bezpodstawną.

Jako kandydata na wiceministra skarbu wymienią w kołach politycznych pana Jerzego Michałskiego, dyr. Banku Krajowego we Lwowie, profesora skarbowości na uniwersytecie lwowskim.

Clemenceau o Polsce.

Paryż, 29 grudnia. (PAT). Odpowiadając w Izbie deputowanych na zapytanie Cachina, który domagał się wyjaśnienia w sprawie konferencji londyńskiej Clemenceau oświadczył, iż konferencja londyńska upłynęła w atmosferze jak najbardziej przyjaznej i ujawniła zupełną zgodę obu państw.

W dalszym ciągu zaznaczył Clemenceau, że omawiano także sprawę Azji Mniejszej, państw bałtyckich a zwłaszcza Polski, narodu wielkiego przez swą przeszłość i tu podniósł z naciskiem incydent, który zaszedł w sprawie Galicji wschodniej a mianowicie zawieszenie uchwały przez którą konferencja pokojowa przyznała Polsce mandat nad tym krajem na czas 25-letni, co było powodem wybuchu niezadowolenia w Polsce.

Clemenceau podnosi zasługi Paderewskiego, jako obrońcy praw Polski i oświadcza, że oczekuje się do miłego obowiązkowi wyrażenia mu zupełnego uznania (żywe oklaski). Widziałem go w momentach krytycznych broniącego ze łzami w oczach spraw Polski, która zdaniem jego powinna żyć w zupełnej zgodzie z Czechosłowacją. Obecnie Paderewskiego zastąpił Patek i przedłożył mi skargi i nadzieje Polski. Podjąwszy się roli pośrednika przekonałem się z radością że Lloyd George nie tylko uznał zaproponowane przezemnie zmiany w sprawie Galicji wschodniej, lecz nawet rozszerzył je w kierunku dla Polski dodatnim. W ten sposób uchwały

Nowy dyrektor Polskiej Kasy Krajowej Kasy.

Kraków, 28 grudnia. Jak się dowiaduje „Goniec Krakowski” dyrektorem Polskiej Kasy Pożyczkowej zamianowany został b. wiceminister skarbu p. Byrka.

Nowo mianowany dyrektor Polskiej Kasy Pożyczkowej jest jednym z tych urzędników skarbowych, który za czasów Rady Regencyjnej przybył do Warszawy. Przedtem pozostawał on w austriackiej służbie państwowej. Dzięki swej pracowitości wybił on się na bardzo poważne stanowisko.

W gabinecie Moraczewskiego był kierownikiem ministerjum skarbu. Gdy potem tęskę skarbu objął p. Englich (w gabinecie Paderewskiego) pan Byrka został wiceministrem skarbu, które to stanowisko piastował także za jego następców. Przy d. rze Bilińskim odgrywał on znaczną rolę. Po ostatnim przesileniu gabinetowym, gdy tęskę skarbu objął p. Grabski, p. Byrka ustąpił ze stanowiska wiceministra.

powzięte wcześniej uwagi zawieszaniu a sprawa ta będzie następnie zbadana w sposób ostateczny. Odpowiadając na zapytanie Bartou w sprawie decyzji w stosunku do Rosji Clemenceau napiętnował barbarzyństwo rządu sowieckiego, przypominając niebezpieczną sytuację Francji w chwili zawarcia przez rząd sowiecki pokoju w Brześciu Litewskim i podniósł, że Niemcy przygotowują się do kolonizowania niektórych dzielnic Rosji a w końcu oświadczył, że Francja nie zawrze pokoju z rządem sowieckim.

Obrzynie wydatki, poniesione przez Francję i Anglię i wspomaganie partii oddzielnych Rosji nie mogą trwać w dalszym ciągu. Państwa sprzymierzone otoczą Rosję drutem kolczastym. Stoi tam na straży Polska. Jeżeli jej dzielna armia nie będzie mogła podjąć zadania, to pomoc, jaką otrzymywała w materiałach wojennych będzie udzielana jej w dalszym ciągu, bowiem państwa sprzymierzone będą wspomagać każdego narodu, zatakowanego przez bolszewików. Clemenceau nalegał w dalszym ciągu swej mowy na konieczność pracy metodycznej ze strony Izby i oświadczył, że po wyborach prezydenta republiki poda się do dymisji.

W zakończeniu podnosił z dumą doniosłość dzieła, dokonanego w okresie wojny i obecnym. Przemówienie to było przyjęte owacyjnie przez całą Izbę.

Izba 468 głosami przeciw 71 uchwaliła wotum zaufania rządowi.

Echa uroczystości wyzwolenia Wielkopolski.

Przemówienia Naczelnika państwa, premiera Skuśkiego i marszałka Trąpczyńskiego.

Przemówienie Naczelnika państwa.

Poznań, 29 grudnia. (PAT.) Szanowni Panowie! Pan minister Seyda dziękował mi za to, że przybył do Poznania, aby dzielić z Wami radość z powodu pierwszej rocznicy swobody. Uprzymiśnijmy sobie co się działo rok temu. Dwie części Polski, Kongresówka i Galicja zostały oswoobodzone od najeźdźców i były wprawdzie wolne, lecz zniechęcone i niepodległości narodowej zaledwie tła w tych krajach. W pierwszej chwili wolności ziemie polskie zostały zagrożone i napadnięte z jednej strony przez Rusinów, z drugiej przez Czechów. Położenie Polski było nadzwyczajnie ciężkie, a ten ciężar musiałem odczuwać przede wszystkim ja, postawiony do rachowania swego narodu, do obliczania, do czego Ojczyzna nasza jest zdolna. Wierzę mi Panowie, nieraz w tym czasie, w samotnym, rzuconym na kraniec stolicy Belwederze, opuszczałem ręce bezsilne i podlawałem się rozpacz, pomimo, że ani z natury, ani z charakteru do tych uczuć nie jestem skłonny. A jedną z największych pozycji rachunku, którą obowiązywałem byłem czynić, za mowaty Niemcy. Pobite na Zachodzie, na Wschodzie pozostały one siłą. Jaka jest siła wewnętrzna tych selek

i setek tysięcy ludzi, pozostawało zagadnieniem, którego rozstrzygnąć w owe czasy nie byłem zdolny. I wtedy właśnie wybuchło wasze powstanie, które w kilkunastu dniach odniosło świetne zwycięstwo i oswoobodziło dużą część dawnego zaboru pruskiego. Jeżeli dręczące pytania nie zostało rozstrzygnięte to w każdym razie w większości zostało wyjaśnione. W moim za całą Polską rachunku, zamiast niejasnych i niepewnych heroglifów mogłem otrzymać ściślejsze, bardziej określone dane. Doznałem wówczas tak wielkiej ulgi, iż dzień po roku żywe uczucie mnie ogarniło, gdy myślę o tej spowodowanemu, a sądzę, że wraz ze mną ulgi tej doznała i żywi wdzięczność i podziękowanie cała Polska. Tem uczuciem ożywiony, wnoszę mój kielich na cześć bohaterów, którzy Poznań i inne okolice waszej dzielnicy z pod obojętnej przemocy oswoobodzili, którzy pierwsi rozryli słabość najmniebezpieczniejszego przemożnego wroga.

Nech żyją!

Przemówienie prezydenta ministrów, Skuśkiego.

Poznań, 29 grudnia. (PAT.) Ufni w niezwykłą moc ducha polskiego i nieożyte siły narodu, ufni, że wszelkie prawo Boskie

i ludzkie po naszel jest stronie, czekaliśmy z górą 100-letnie na tryumf sprawiedliwości i tryumf naszej sprawy. Ciężkie i trudne to było czekanie, pełne trudów ciężkich i walk. Chodź pragnienie nasze w kierunku zjednoczenia wszystkich ziem polskich w jeden organizm państwowy nie zostały jeszcze zrealizowane, to jednak możemy patrzeć z otuchą w przyszłość rozpatrując prace, jakie dokonała dzielnica poznańska. Dziesiątki lat z zaparciem ducha zmagalo się z przemożą Poznańskie. Zmagalo się nie tylko w walce o prawa narodowe, ale o elementarne prawo istnienia. Wdrożeni w pełnienie ciężkich obowiązków, nieśliście pomoc materialną i moralną potrzebującym jej innym dzielnicom Rzeczypospolitej polskiej. Ofiara w daninie krwi i mienia jest przykładem dla wszystkich dzielnic i zato wyrażam cześć braćiom Wielkopolanom.

Z ufnością możemy patrzeć w przyszłość. Do budowy państwa potrzebne nam jest skonsolidowanie wszystkich twórczych sił narodu. Udział Wielkopolan, wdrożonych w życie społeczne i polityczne, jest więc nieodzownie konieczny, jako najbardziej zahaitowanych i wytrwałych pracowników w służbie publicznej. — Z całego serca pragnę, aby równocześnie ze zespoleniem się dzielnic, nastąpiło zespolenie się dusz. Wznoszę ten toast na zjednoczenie się ziem, sił i serc polskich.

Mowa marszałka Trąpczyńskiego.

Marszałek Samu Trąpczyński, podczas obiadu na cześć Naczelnika Państwa w Poznaniu, w dniu 23 b. m. wygłosił toast, w którym podniósł pytanie, czy staliśmy się godnymi wolności, którą nam opatrność zesłała. Tylko spojrzeń prawdziwe w oczy postawić może nasz naród w rządzie innych wielkich narodów. Kilku wielkich błędów zaprzeczyć się nie możemy. Po zakończeniu się wielkiej wojny, rozlała się po całej Europie fala lenizmu, a my nie umiemy zatrzymać jej przed granicami naszego państwa. I u nas znaleźli się fałszywi prorocy, głoszący hasło, że pierwszym słowem wolności jest prawo niepracowania. Znaleźli się fałszywi prorocy, którzy starali się ludność przekonać, że przy pracy nie trzeba sił nęcać, bo to jest jedyny sposób, aby wszyscy pracę znaleźli. Rezultatem było to, że dziś z naszego kraju niczego nie wywozimy, a nasze potrzeby musimy pokrywać za granicą. Fakt ten wywołał drugi błąd. Rozlała się fala pesymizmu, która paraliżowała wszelkie wysiłki, okrzykując je z góry jako daremne. Bądźmy optymistami, nie owym optymyzmem bezmyślnym i bezczynnym według starego przysłowia: „jakoś to będzie”, ale tym optymyzmem, który budzi niezłomną energię pod hasłem: „Na wszystko jest rada, na wszystko jest sposób”. Kraj, tak bogaty w ziemne płody, który ma niewyczerpany zasób sił rolniczych, poszukiwanych w całej Europie, który ma niezrównanego żołnierza, gotowego bronić kraj od zalewu nieprzyjacielskiego, musi stać się w rządzie pierwszymi narodów na świecie.

Marszałek wreszcie podnosi błąd separatyzmu dzielnicowego, powiada, że separatyzm jest niesympatyczny, gdyż widzi się tylko u siebie wszystko w najlepszym świetle, aniżeli w innych dzielnicach; groźnym jest, gdy polega na partykularnym sobokoswie a zbrodnią jest, gdyż dąży do wyzysku innych dzielnic. Ięgo w Wielkopolsce nie widać. Pałki poznańskie przelewają swą krew nie tylko na zachodnią granicę, ale tak samo na Czerwonej Rusi i na Litwie. Wielkopolska zaniknęła się w tym roku pod względem gospodarczym ale na to, aby przewyżka swych zbiorów po niezwykle niskich cenach oddać na wyżywienie reszty Rzeczypospolitej. Jeżeli więc jest tutaj separatyzm, to polega on na szlachetnej ambicji, aby nie pozwolić się przecignąć innym dzielnicom w gotowości do poświęceń.

Marszałek zakończył życzeniem, aby ten duch zawsze nad dzielnicą Wielkopolską panował i wznosił toast na cześć Wielkopolski.

Wybiegi niemieckie.

Paryż, 28 grudnia. (PAT.) Von Lersner złożył wizytę sekretarzowi konferencji pokojowej Dutascie i zapewnił go, iż zamiar wyjazdu Simonsa do Berlina nie dojdzie do skutku. Delegacja niemiecka oczekiwac będzie w Paryżu instrukcji od swego rządu.

†

Z Fiszerów Amelja Gałkiewicz

obywatelka m. Zgierza, obecnie Łoźi, osatrzona św. Sakramentami, zakończyła życie dnia 29 grudnia 1919 r., przżywszy lat 73.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi z domu przy ul. Zgierskiej № 72 dnia 31 grudnia r. b., o godz. 2 po południu na stary cmentarz katolicki.

Msza żałobna odbędzie się dnia 2 stycznia 1920 r., w piątek, w kościele N. M. P., o godz. 10 rano.

Na smutny obrzęd ten zapraszają krewnych i znajomych pozostali w głębokim smutku

3474 1

Córki, synowie i zięciowie.

Bojowa organizacja kapitału żydowskiego.

Ostrzeżenie dla naszego przemysłu, rzemiosła i handlu.

Przed tygodniem odbył się w Nowym Jorku olbrzymi, na amerykańską skalę zakrojony, zjazd żydowskich towarzystw dobroczynnych w Ameryce. Zjazd ten nchwał założenie wielkiego towarzystwa żydowskiego z kapitałem 10 000 000 dolarów, które miaoby za zadanie odbudowanie zrujnowanego handlu żydowskiego w Polsce, w Czechach i w Rumunii. Oprócz tego zebrano sumę sumę 200 tys. dolarów, aby zacząć w Polsce interes przewozowy i transportowy żydowski. Jak widzieć z dalszych uchwał

owego zjazdu, żydzi amerykańscy zwrócą się do władz polskich o udzielenie koncesji na podobną kompanję transportową. Louis Marschall, eden z filarów żydowskich w Ameryce, oświadczył dziennikarzom, że z sumy owych 10,000,000 dolarów, przeznaczonych na odbudowę handlu żydowskiego, przeznaczono 600,000 dolarów na Warszawę, Łódź, Lwów, Kraków i Lublin, 120,000 dol. na węgiel, 300,000 dol. na odzież i obuwie, 100,000 dol. na narzędzia i maszyny do szycia.

Znowu schwywanie bandy przemytników złota.

Sosnowiec, 29 grudnia. W piątek, to jest w drugie święto Bożego Narodzenia straży kolejowej w Sosnowcu udało się znów wpaść na trop nowej bandy przemytników złota do Niemiec.

Pomiędzy Wolbromiem a Olkuszem żołnierze straży poddali rewizji pięć żydówek i trzech młodych żydków, których wygląd i zachowanie wydały się straży podejrzane.

Już pobieżna tylko rewizja wykryła, że wszyscy oni pocszywani są formalnie złotem

rosyjskiem w monetach 5, 10 i 15-rublowych. Złoto w rulonach długości 10 cm. mieli wszyscy pozaszywane w koszulach, spodniach, gorsetach i t. p.

Wysadzono ich na stacji w Olkuszku i tu przeprowadzono rewizję szczegółową, która wykryła przy tych opryszkach ogółem jeszcze złota na milion koron przeszło.

Jak wykazało już pierwiastkowe śledztwo, cały ten transport przeznaczony był do Niemiec.

Co się dzieje w głębi Rosji.

Co zdobyli bolszewicy na Kalczaku?

Wiedeń, 28 grudnia. Z Moskwy donosi komunikat bolszewicki o zdobyczach na froncie Kalczaka w Mikolaiewsku, co następuje: Jak dotąd można było obliczyć zdobyto: kompletne warsztaty różnego rodzaju, 20 tysięcy wagonów kolejowych, 300 lokomotyw, 83 armaty (ilość karabinów maszynowych poda się później), 10 tysięcy jeńców, w czem przeszło 500 oficerów, 200 samochodów, 2 aeroplany, łodzie motorowe, całą stację radio telegraficzną, Czerwony Krzyż amerykański, wiele wozów sanitarnych, kasę z 40 milionami pieniędzy syberyjskich i olbrzymią ilość innych materiałów wojennych. Prócz tego wpadł w ręce czerwonej armii pociąg pancerny i automobile opancerzone. Cały jeden pułk wzięto do niewoli, prócz tego batalion rezerwy i niecałkowicie jednego pułku.

Jak bolszewicy zdobyli Kijów.

Lwów, 28 grudnia. Do Bułaresztu przyszły wiadomości z Taganrogu, w jaki sposób udało się bolszewikom zdobyć Kijów. Wojska bolszewickie znajdowały się w odległości 15—20 wiorst na wschód i północ od miasta. Przy użyciu znacznych sił, pościganych z innych oddziałów, udało się im na wschód od miasta uzyskać sukcesy. Gdy doszli do Dniepru, na południe od Kijowa, rozpoczęli silny atak, który jednak nie byłby zdolni zachwiać liniami armii ochotniczej, gdyby nie przyszły mrozy i Dniepr nie zamrzł. Wówczas po lodzie przedostali się na drugą stronę rzeki, zagrażając naszym tyłom, wskutek czego wojska ochotnicze musiały opuścić miasto. Obecnie toczą się zacięte boje o 15 wiorst na południe od miasta.

Wielkie klęski żywiołowe.

W Hamburgu i w okolicy pod ujściem Łaby szalały burze, połączone ze śnieżycą przy silnym mrozie. Burza zerwała mosty, które jak się zdaje eksplodowały, gdyż na falach Łaby zauważono szczątki statków.

Drogi zniszczone, mosty zerwane, ruch pociągów przerwany. Równina między Strasburgiem i Kolmarem stała się obecnie jednym wielkim jeziorem. Woda unosi wiele trupów.

Groźne widmo.

PARYZ, 23 grudnia (PAT). W wywiadzie z przedstawicielem „Matina“ w sprawie

Powodzie w Alzacji nabierają charakteru katastrofy. Wiele wsi jest zupełnie zalanych.

†

JANINA KONC

uczenica szkoły Handlowej,
po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zasnęła
w Bogu 27 b. m.

Pogrzeb z domu żałoby Przejazd 69 odbędzie się dnia 30 grudnia o godzinie 3-ej po poł.

3498 1

Rodzeństwo.

zarazy morowej oświadczył Dr. Dejardin Beadmetz, dyrektor Wydziału badania dżumy w Paryżu, że istnieją wielkie centra zarazy w Syrii, Salonikach, Azji Mniejszej i Konstantynopolu, gdzie przy pomocy oddziałów sanitarnych armji poczyniono energiczne zarządzenia, celem zapobieżenia rozszerzenia się zarazy. Nie sądzi, aby zaraza mogła się w Europie rozszerzyć, nie jest to jednak wykluczone.

Lawiny.

Königswusterhausen, 29-go grudnia (PAT.) Z Insbrucka donoszą, że wskutek spuszczenia się lawin został wstrzymany zupełnie ruch kolejowy na linii Landeck-Budenz.

Dwa sanatoria zasypane lawiną śnieżną.

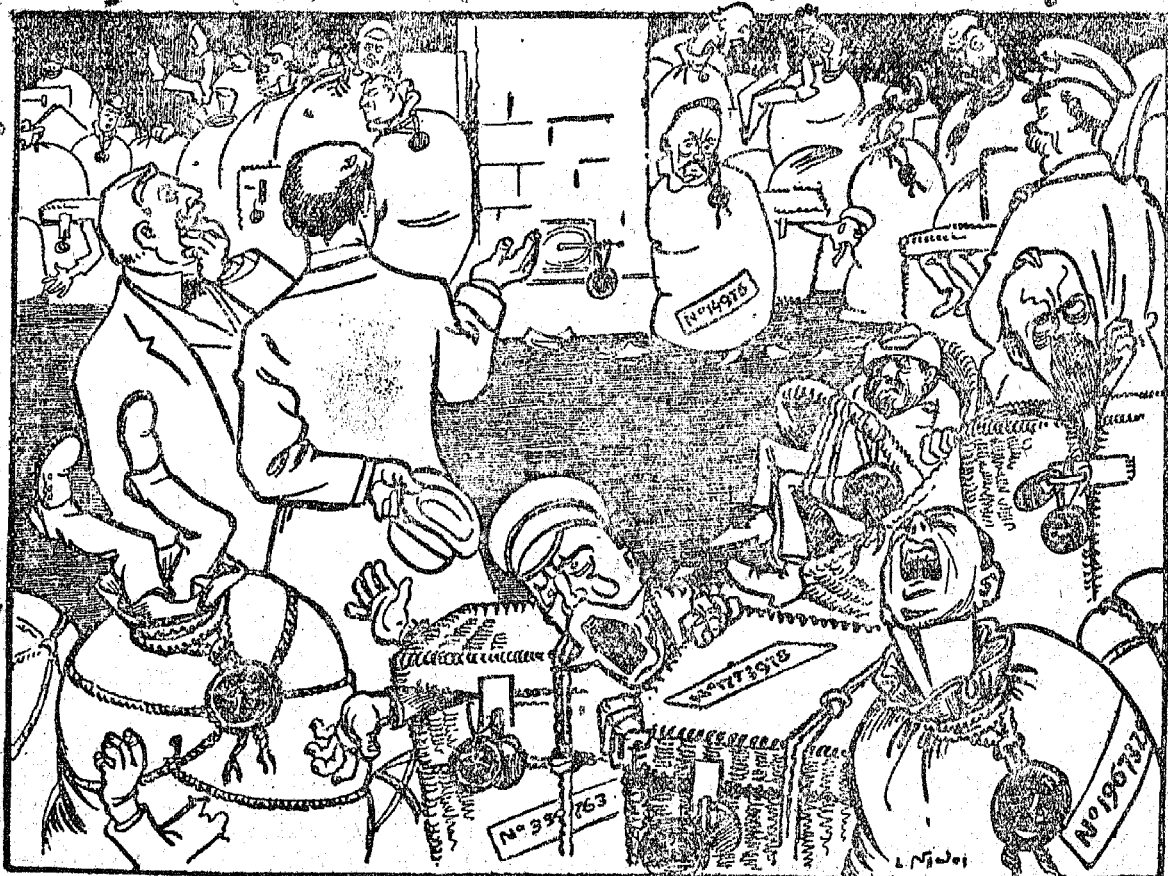
Davos, 28 grudnia. Szwajcarska Ag. teleg. donosi o wielkiej katastrofie lawinowej, spowodowanej gwałtownymi opadami śnieżnymi. Z góry Schahora stoczyło się kilka lawin z których jedna zrównała z ziemią chatę pasterską, grzebiąc dwóch pasterzy, druga zaś runęła na sanatorium w Davos i na pensjonat Germania, niszcząc wszystkie ubikacje wewnętrzne, bez naruszenia murów zewnętrznych.

W sanatorium zabite zostały jedna pielęgniarka i jedna młoda kobieta, a kilka osób odniosło ciężkie lub lżejsze obrażenia. Dalsza lawina spadła z całą siłą na żydowskie sanatorium i niżej położone domostwa, zabijając dwie osoby. Akcja ratunkowa jest utrudniona z powodu śniegu. Wszystkie połączenia z Davos są od środy przerwane.

Spiski bolszewików węgierskich.

Budapeszt, 28 grudnia. (PAT.) Węgierskie biuro koresp. donosi: Wśród osób aresztowanych w związku z wykryciem spisku, znajdują się także Władysław Samuely, brat byłego komisarza ludowego, Tibora Samuelego. Władysław Samuely, po obaleniu dyktatury proletariatu, znikł z Budapesztu, poczem jednako powrócił do stolicy i ukrywał się pod fałszywym nazwiskiem. Uwięziony złożył szczegółowe zeznania, na podstawie których wykryto cały spisek. Spiskowcy zamierzali ować opery i hotelu Gerarda, gdzie znajdowały się biura rządowe oraz zgromadzenia armji narodowej, Horthyego, dalej zniszczyć wojszary i oswożyć na śmierć konunistę, Otona Szkanila Władysława Samuelego i dokończyć wiele kosztowności.

Rewizje Komisji węglowej na ukończeniu...

Na widnokręgu politycznym.

W sprawie wojsk dla obszarów plebiscytowych.

Königswusterhausen, 29-go grudnia (PAT). Na posiedzeniu Rady Najwyższej oświadczył generał Weygard, że w czasie układów między rzeczoznawcami w sprawie transportów wojsk koalicyjnych do obszarów plebiscytowych ze strony Niemiec wyjaśniono, iż Niemcy mogą dostarczyć dziennie nie 6, tylko 4 pociągów.

Druga konferencja pokojowa.

Paryż, 29 grudnia (PAT.) Według zapewnienia „Petit Parisien”, zbierze się w Paryżu prawdopodobnie w pierwszych dniach stycznia druga konferencja pokojowa, która w dalszym ciągu będzie się naradzała nad kwestjami poruszonymi już przez pierwszą konferencję. W pierwszym rzędzie zajmie się ona traktatem pokojowym z Węgrami i Turcją.

„Polityka“ Włoch.

Paryż, 29 grudnia (PAT). Dzienniki komentują ogłoszenie księgi żółtej w sprawie traktatu włoskiego z roku 1900 do 1902 a dotyczącego gwarancji wzajemnych pomiędzy Włochami a Francją w razie kroków zaczepnych ze strony trzeciej. Dziennik „Echo de Paris”

stwierdza, że nie było żadnej zdrady ze strony Włoch, zarzucanej im przez Niemcy i Austrię.

„Marja“—nowa jednostka monetarna na Węgrzech.

Budapeszt, 28 grudnia. Na Węgrzech ma być w najbliższym czasie, puszczona w obiegi nowa moneta, której jednostka nosić będzie nazwę „Marja”. Pieniądz ten ma symbolizować chrześcijańskie Węgry, oswojone z pod bolszewickiego teroru. Tak brzydzą się Węgry żydowskim bolszewizmem.

Skazanie bandyty niemieckiego.

Wiedeń, 27 grudnia. (PAT.) Sąd wojenny w Amiens skazał niemieckiego obywatela i oficera Hermana Rychlinga na 10 lat więzienia celkowego i na zapłcenie 15 milionów franków odszkodowania za to, że Rychling w czasie wojny planowo niszczył huty stalowe w obszarze Briex. Brata Rychlinga skazał na taką samą karę in contumaciam.

Belgji grozi strajk gazet.

Bruksella, 28 grudnia. Prawdopodobnie w najbliższym czasie rozpocznie się w całej Belgji strajk dzienników i czasopism periodycznych. Zecerzy i maszyniści żądają podwyżki 33-procentowej. Do strajku drukarzy mają się przyłączyć dziennikarze. Propozycja wydawców, którzy godzili się podwyższyć pensje do 10 pr.

żądanej przez pracowników normy, została odrzucona.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Wstrzymanie ruchu kolejowego w Austrii przedłużono do dnia 1 stycznia 1920.

We wtorek lotnik francuski Casal pobił rekord wysokości lotu pasażerskiego. Casal w towarzystwie 2 sportsmenów wzniósł się na wysokość 6,800 metrów.

Rząd austriacki pertraktuje z rządem francuskim w sprawie zakupu 2,000 wagonów dla transportu węgla z Czech do Austrii.

Izba deputowanych francuskich 475 głosami przeciwko 58 uchwaliła 3/12 budżetu przewidywanego, wynoszącego 12 miliardów franków.

Bonar Lew oświadczył w izbie panów, iż długi carskiej Rosji osiągnęły kwotę 5 miliardów 600 milionów funtów szterlingów. Nowym państwem, walczącym przeciw bolszewikom, udzieliła Anglja miliard funtów szterlingów pożyczki.

Na konferencji delegatów włoskich i przedstawicieli Jugosławji w Lubanie doszło do zupełnego porozumienia w sprawie poczty, telegrafów i cel.

OFIARY.

Na ciepłą odzież dla Żołn. polskiego.

Antoni Wardeński z Dalikowa 100 mk., od Z. S. 10 mk., i zastęp związku zuchów 7 m. 45 f., H. Rudnicki 20 m., S. N. 22 m. 50 f., Oddział mechaniczny byłego Tow. A. L. Grohmana 201 m. Od Kallicha zamiast kwiatów na grób Adama 10 m., od robotników magistrackich ze składu Piotrkowska 511 złożono 80 mk., Komitet rozdziału chleba i mąki, wydział kontrol kart, 60 m. Bezimiennie 5 mk., Funkcjonariusze komisariatu rezerwowego 342 m. (na Gwiazdkę) p. Roszkowski 10 m. Z Elektrowni proponowana Japówka 15 m. Stowarzyszenie majstrów fabrycznych ziemi Piotrkowskiej 200 mk., Szkoła miejska Nr. 30 mk. 35. Od S. Wołyńskiego 20 m., Marja Blaszczykowa 100 mk. na Gwiazdkę i na ciepłą odzież 100 mk.; Zygmunt Waszkiewicz (na Wigilję) 10 mk. Szadkowska (na Wigilję) 15 m., doktorostwo Magdalczy zamiast powinszowań noworocznych 20 mk.

Na „Czerwony Krzyż“.

Komenda p. Suradzkiego policji państwowej. Wydział gospodarczy, 25 mk., zebrane przez p. Bol. Grodzickiego 20 mk.

KALENDARZE

ścisłe i terminowo

Duży wybór ścianek najtaniej poleca

POLSKI SKŁAD PAPIERU

B. JANKOWSKI

132. PIOTRKOWSKA 132.

Najweselej i przyjemniej spędzi się

Wieczór Sylwestrowy

Restauracji Teatralnej

DZIELNA 16 PRZY SALI KONCERTOWEJ

Najlepsza znana kuchnia. Wspaniałe udekorowana Sala i różne niespodzianki.

Wy zamawiać pozostałe stoliki.

Z pow. ZARZĄD.

CUKIERNIA

wraz z całym urządzeniem
do sprzedania.

Wiadomość Zielona 43. 5484cn3

Kupujemy
obrabiarki do żelaza:

Tokarnie,
Mielarnie,
Fryzmaszyny
i t. p.

Oferty ustne i piśmienne przyjmują: M. W. Gliński, Łódź, Stenkiwicza 54. W. Zawadzki, Warszawa, Chmielna 122. 17

Kawiarnia i Restauracja

„Polonia - Palace“

DZIELNA 36

urządza w dniu 31 b. m. wieczór towarzyski, o bogato urozmaiconym programie. Na mocy uzyskanego pozwolenia

ZAKŁAD OTWARTY BĘDZIE DO RANA. —

3476 2 Józef Jackowski.

INKASENT

Potrzebna

EKSPEDJENTKA

z najlepszymi referencjami POSZUKUJE dodatkowego zajęcia. Oferty w „Rozwoju” pod „Inkaso” 17

do sklepu galanteryjnego, mówiąca dobrze po polsku i niemiecku. Oferty proszę składać w administracji „Rozwoju” do soboty włącznie pod „Ekspedjentka”. 5469 3

Dziś premjera! **LUNA** SENSACJA!

Pierwsza genialna film, która zaimponowała całemu światu!

Arcydzieło wy-
twórni „Cines”
w Rzymie
serji 1920 r.!

POLIP

Dramat oby-
czajowy w 6-u
aktach.

W rolach głównych najpotężniejsi artyści świata

FRANCESKA BERTINI i ANILETTO NOVELLI.

Czarowne sceny! Niezwykły kunszt reżyserji techniki i fotografii.

3471 1

Dr. Trawiński

CHOROBY CHIRURGICZNE
Przyjmuje od godz. 2-ej do 4-ej
Piotrkowska 135.
5178-2

Piotrkowska 39.

TANIO

Piotrkowska 39.
Biały towar od M. 12.—
Wsyppy „ „ 12.—
Flanela „ „ 12.—
Paltowy towar „ 48.—
Boston granat. „ 48.—
Caigi od „ 5.50
Port. ery
Kapy
i Obrusy płócienne
i pluszowe
Chustki 5042—nwc8
polecają

Drukier i Chari

Piotrkowska 39
druga brama, I piętro.

Piotrkowska 39.

MEBLE

wszelkiego rodzaju
w dużym wyborze
poleca
ze składu „OAK”
Piotrkowska № 147. 3298 11

Drzewo opałowe

w szczepkach, twardo, suche po Mk. 6 50 za pud
POLECA: 5468 3

Stowarzyszenie Rolnicze-Handlowe
w Łodzi,
sprzedaż: Kilińskiego № 01 w Oddziale miejskim Pańska 33

Kupuję

brylanty, stare złoto, sre-
bro, perły, diamenty, gar-
derobe, wity lombardowe
na placę najwyższe ceny.
S. MILICH 3387 6
Konstantynowska 7, prawa of. 1 p.

Inwalidzi wojenni

mogący roznosić gazety
mogą się zgł. szac
Z KAUCJĄ
do Administracji „Rozwoju”.

Lekarz-dentysta

H. Gawartin
ul. Targowa 33, I p.
prz. od 10-1/2 i od 4-8 p. p.
3439-2

Suchy

Torf

tanio sprzedam. Długa 108,
róg Miłsza. 3467 1

NA WYPŁATE

towary damskie, męskie dziecin-
ne, obrusy i kapy oraz duży wybór
materjałów angielskich na damskie

PALTA

Ch. Markowicz i S-ka
Piotrkowska 37, w podwórzu.
3045—nwc—4

Korzystajcie z okazji

BRYLANTY i perły

bijuterje, srebro i antyki — płaci wysokie ceny
Amator

Hotel Savoy nr. 201.

Przyjmuje interesantów od 10—1 i 3—5.
3487—1

Drukarnia i Introligatornia

H. TARKOWSKIEGO

(dawniej W. Wścieklica) 5084n1

w Łodzi, ul. Cegielniana nr. 55,
wykonuje wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące, jako
to: dziełowe, akcydensowe, tabelaryczne, sprawozdania, książki
i blankiety dla fabryk, banków, tow. wzaj. kredytu, przedsiębiorstw
przewozowych i biur rządowych. Zarządzający Stefan Hykiel.

Potrzebny

dosławca lodu

do lodowni p. Margolina, przy
ul. Piotrkowskiej 116. 3475-2

A.A. Meble różne wyprzedam
mebli, szafę, bielizniarkę, stół,
krzesła, otomanę, łóżka, mate-
race leżankę. Piotrkowska 261,
m. 4, II piętro. front.
1148—snwśwn1

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A. Najodpowiedniej-
sze podarunki
gwiazdkowe. Najtańsza sezonowa
wyprzedaż resztek Bostony,
szewioty, korty, welury, drapy,
sukna, na kozuski, walcolina,
etaminy, batysty, rajgi, barcha-
ny na pościel, wyspy, metkal,
surówka na fartuszek, lasting
i atlas, zefiry. O wiele taniej
niż wszędzie bo w mieszkaniu
prywatnym. Kilińskiego № 40
(Widzewska). fr. II p., m. 10.

TROCADERO

WROTHSKO — SKATING RING

w Teatrze Popularnym, Konstantynowska № 16,
już otwarte.

Codziennie 3 seanse: od 11—1, 4—6 i od 7—10.
W niedziele i święta 4 seanse: od 10—12, od 1—3,
od 4—6 i pół i od 7 i pół do 10.

Orkiestra Dla przyglądającej się pu-
bliczności 22 łoża i balkon.

Kabliarnia Szaniawskiego na miejsca.
Instruktorzy—sportowcy z Warszawy. 3454w1

DO NABYCIA

tylko w większych ilościach:

- 1) Żelazne łóżka skrzynkowe, lakierowane.
- 2) Podstawy na pokrywki.
- 3) Wieszadła (grabki) kuchenne.
- 4) Dachówki cementowe różnego rodzaju.
- 5) Wagi decymalne.
- 6) Kuźnie poiwowe.
- 7) Grafit.

3578—1

Zgłoszenia tylko listowne pod „Sprzedaż hurtowna”
do Biura ogłoszeń i reklam „LOT”, Kraków, Rynek gł. 7-8.

